

Vấn Ý ĐỊNH ĐƯA M Y KÝ T F, J, Z, W VÀO B NG CH CÁI TI NG VI T Đào Tìn Thi (Nhà xuất bản Giáo dục)

Đầu tháng 8 năm 2011, cộng dân mạng bùng nổ sau khi có tin Cục Công nghệ thông tin, Bộ Giáo dục và Đào tạo sẽ trình đề thảo “Quy định về sử dụng tiếng Việt” (gọi tắt là

Đề thảo

), trong đó bổ sung vào bảng chữ cái tiếng Việt bốn ký tự

f, j, z, w

.

Thực ra ngay từ đầu vấn đề này đã không được đề ra một cách rõ ràng, cho nên việc bàn cãi nhiều khi không trúng vấn đề. Có nhiều người cho rằng thì i h i nh p, nh ng ch y “Tây” có thì hà c gì mình không có. Lại có ý kiến đề ra bổ c xúc nh là x a nay m y ch y b “c m”. Trong khi đi u đ u tiên và c t y u l ra ph i là: m i ch y n u đ a vào b ng ch cái thì đ “gánh” nhi m v gì? Đ a

thêm vào

đ ghi nh ng âm m i phát sinh trong h th ng ng âm ti ng Vi t hay đ

thay th

m t s ch cái (hay t h p ch cái) trong b ng ch cái hi n hành, thì cuộc tranh luận chỉ ít cũng tránh được chuyện “ông nói gà, bà nói vịt”.

Một số bản tin của báo chí trên Internet. Quách Tuấn Ngọc nói rằng m y ký t trên sẽ

thêm vào

b ng ch cái. Trong cuộc thảo luận ngày 7-9-2011 về chủ đề

“

Công nghệ thông tin và tiếng Việt”, ông cũng khẳng định như vậy. Ông lấy ví dụ tiếng

“

dzô” (

từ “vô”, nh ng âm “v” đã biến thành “đ”, tiếng mẹ đẻ “còn chén” trong ph ng ng Nam Bộ)

đ th y h th ng ch cái hi n th i ch a th hi n h t các âm v ti ng Vi t. Nh v y, ý đ nh c a ng i s n

Đề thảo

là

thêm vào

b ng ch cái m y ký t trên, ch không ph i thay th m t s ký t cũ. Tuy nhiên, nhiều ý kiến trên mạng Internet bàn theo xu hướng

thay th

, ví dụ

f

thay cho

ph
, còn
z
c thay cho c
d
và
gi
(ho c là
j
thay
gi
, còn
z
thay cho
d

),... Đi u này cũng đ hi u, vì ý ki n đ ngh thay th nh trên th c ra đã có t lâu, t th i có phong trào c i ti n ch Qu c ng (QN) nh ng năm sáu m i c a th k tr c, th m chí t đ u th k XX và hi n nay v n ti p t c, đ c đ c p ngay c trên m t s giáo trình Vi t ng h c.

Cho nên trong bài này chúng tôi xin bàn theo c hai h ng, h ng đ nh
thêm vào
, cũng nh h ng đ nh
thay th
.

Theo chúng tôi, v n đ này c n xét ít nh t trên b n ph ng di n:

- Ph ng di n ngôn ng : Có đem l i s ti n b gì cho ti ng Vi t, c th là ch Qu c ng (QN) hi n th i không? Và t đó tác đ ng đ n các khoa h c liên quan nh th nào?
- Ph ng di n văn hóa: Có hài hòa gi a truy n th ng và hi n t i không?
- Ph ng di n xã h i: Có gây xáo tr n không? Xã h i có ch p nh n không?
- Ph ng di n kinh t : Có ti t ki m h n trong vi t tay, in n, l u tr không?

B n ph ng di n trên s đ c đ c p hai v n đ đ i đây. Tùy t ng tr ng h p mà m i ph ng di n b tác đ ng nhi u ít khác nhau, cho nên cũng tùy t ng tr ng h p mà chúng tôi bàn thiên v m t, hai ph ng di n nào đó là c b n, còn các ph ng di n khác thì l t qua.

1. Thêm vào (hay thay th) b n kí t

f, j, z, w

đ gi i quy t v n đ gi?

Nh chúng ta đ u bi t ch QN đ c xây đ ng ch y u (xin l u ý
ch y u

chữ không phải là t) trên

nguyên âm

ghi âm.

T) là một ký tự (hay tổ hợp ký tự) trong bảng chữ cái chữ QN dùng để ghi một âm (và một âm, và nguyên âm chữ để ghi bảng chữ). Ví dụ :

- Chữ "a" (a) dùng để ghi âm /

/ như trong tiếng cha, ta. - Chữ "b" (bê) để ghi âm /β

/ (b) như trong tiếng bị, bỏ. - Chữ "c" (xê) để ghi âm /k

/ (c) như trong tiếng cô, con. Bên cạnh đó, chữ QN cũng áp dụng nguyên âm ch s. Ví dụ

ch và gh

để ghi âm /

/ (g), chữ ng và ngh để ghi âm để /N/ (ng). Cách viết ng/ngh xét theo nguyên âm là "vô lý" nhưng nó là thói quen lâu, đã trở thành một hình thức quen thuộc, và cũng không gây khó khăn gì, nên không cần thiết phải thay đổi. Và cũng không nên thay đổi, vì nó thay đổi sẽ dẫn đến những rắc rối.

Bên cạnh đó, chữ QN cũng có a c

nguyên âm ghi ý

. Điều này nói ra chữ cái như u ng i c m th y r t "nghịch tai", vì nó trở c cho đến nay nó bị bỏ qua, không ai để ý. Nhưng theo chúng tôi điều này là có thật. Đó là giá trị khu biệt nghĩa của một số từ và tiếng động âm. Ví dụ các từ như

d và gi:

cùng ghi âm /

/ như ng viết qu c gia để phân biệt với da th t; i và y; cùng ghi âm /i

/ như ng viết công ty để phân biệt với ti tron; c và g cùng ghi âm /k

/ như ng viết từ qu c để phân biệt với con cu c. Bây giờ chúng tôi dùng các nguyên âm trên để

xem xét viết a thêm hay thay thế các chữ f, j, z, w

vào bảng chữ cái tiếng Việt để a đến những gì.

a) Để a thêm f, j, z, w

Theo nguyên âm chữ ghi âm, các ký tự trên để a thêm vào phải có lý do để ghi những âm nào đó. Nhưng chúng ta điều biệt, 14 nguyên âm, 22 phụ âm của tiếng Việt để đã có các ký tự (hoặc tổ hợp ký tự) để ghi những âm biệt. 6 thanh điệu cũng đã có các dấu thanh ghi (riêng tiếng ch a thanh ngang không ghi dấu gì, nhưng bản thân hình thức không dấu cũng là một cách biệt).

Đây là một hợp thể chữ. Nếu thêm vào một yếu tố nào đó thì yếu tố phụ không để trùng với yếu tố đã có, để là yếu tố đó phải mới. Nếu bỏ đi, phải do một yếu tố đã hoàn toàn một vai trò, hoặc là hai yếu tố giống nhau đang cùng tồn tại để dẫn đến một hợp lý. Chúng ta nhìn

d/gi

là một tiếng song tồn hai ký hiệu cùng ghi một âm, xét về mặt ngữ âm, là ra phonetic một, nhưng đây do chúng dùng để

khu biệt nghĩa

như trên đã nói, nên tôi có lý do tồn tại.

Bây giờ ví dụ thêm ký tự "f" vào bảng chữ cái của VN. Ký tự này vẫn dùng để ghi âm

/

/ (phonetic) theo thông lệ của nhiều chữ viết hiện tại, bây giờ đưa vào bảng chữ cái tiếng Việt cũng để ghi âm /

/ thì không thể được, vì đã có từ ghép "ph" để ghi âm /

/ r (r). Trong ngữ âm, nếu dùng z ghi âm /

/ (d) thì tiếng Việt đã có d và gi để biểu thị. Còn các ký tự j và w không rõ nhưng người ta chỉ thắc mắc ghi âm gì? Thực ra chữ của một, hai từ ghép như trên thôi, ta đã thấy nó vô lý rồi. Và thực tế tiếng Việt hiện nay mỗi âm vẫn đã có một ký tự (hoặc từ ghép ký tự) để ghi, thêm

j

và

w

không biểu thị biểu thị âm vẫn nào nữa?

Xin đừng vội bàn thêm một chút. Cho đến nay, theo chúng tôi, tiếng Việt không phát sinh một âm nào mới để phonetic tìm cách ghi lại bảng ký tự mới. Trong ngữ pháp tiếng "dzô" (Nam Bộ) mà TS. Quách Tuấn Ngọc nêu, nếu xét thuần về ngữ âm học, đúng là âm đầu của nó chưa có chữ cái riêng để biểu thị. Nhưng chúng ta cần thấy đây chỉ là dạng biến thể phonetic ngữ âm. Hiện nay âm

/

/ (d) của phonetic ngữ Nam Bộ khác khá xa phonetic ngữ Bắc Bộ. Nếu chính xác thì âm /

/ của Nam Bộ đã biến sang âm /j/ (đặc biệt như từ "yes" của tiếng Anh). Ví dụ, cùng là tiếng "d", theo cách phát âm của Bắc Bộ, thì âm đầu là âm /

/, một âm *xát* (khi phát âm, không khí đi qua khe hở giữa một lưỡi và ngạc) trong khi đó, người

Nam Bộ phát âm thành /j/, một âm *nửa sát* (khe hở cho khí đi qua lưỡi nửa âm

xát). Nói nôm na, nhưng tiếng mang phonetic âm đầu

/

/ như *d*, *danh d*, *dung dăng dung d* của Nam Bộ nghe như hiện tại Bắc Bộ. Tuy nhiên, nếu đi theo ngữ pháp thì còn hàng loạt biến thể phonetic ngữ khác không sao kể xiết. Và nếu cứ theo nguyên tắc

âm

trung thành với phát

một cách tuyệt đối

như thế thì chữ VN tiếng như thế của chúng ta hiện nay sẽ chia ra thành

ch Bắc Bộ, *ch* Nam Bộ, *ch* Trung Bộ

,... Cũng có nghĩa là tiếng Việt sẽ vỡ ra làm nhiều mã ngữ, tồn tại để ra để như ngôn ngữ

riêng! Mà từ học hiện tại hiện tại chính thể, mà hiện tại thì cũng có nghĩa văn tự lý sẽ không còn tồn tại. Ví dụ *ch*

danh d

, nếu để thế hiện tại sẽ chính xác về phát âm, phonetic ngữ Bắc Bộ sẽ viết là

danh d

, còn Nam B, Trung B s vi t là
janh j.

Nh ng s không ai đ i đ t vi t nh th, m c dù không ph i không có ý ki n đã t ng đ ngh
(
[iii](#)
)

nh v y. Làm nh v y, ch QN hi n th i và ti ng Vi t nói chung s tan v. Chúng ta th y ngày nay ti ng Anh có s khác nhau v phát âm gi a các ti ng Anh – Anh, Anh – M, Anh – Úc,... m t s khác nhau c p qu c gia mà ng i ta cũng v n duy trì th ng nh t đ ng ch vi t, n u không ti ng Anh s v ra làm nhi u th ti ng khác nhau.

**b) Dùng
f, j, z, w thay th**

Ví d
f
thay cho
ph, z
thay cho
d
và
gi

,...Theo nguyên t c ghi âm và xét m t cách c c b thì đ c. V m t kinh t cũng có ti t ki m chút ít tr ng h p

f
và
z
(1 ký t thay vì 2 ký t). Tuy nhiên s ti t ki m đó không đ c là bao, nh t là khi bây gi c vi t l n in n, l u tr đã có ph n m m máy vi tính tr giúp.

Nh ng ngay c nguyên t c ghi âm, n u xét toàn c c thì ph i thay c các tr ng h p khác đ ng t n t i còn “vô lý” h n. Trong

D th o c i t n ch QN
năm 1960 c a Vi n Văn h c
(
[iiii](#)
)

,
m i ch “c i t n b c 1”,
ngoài các tr ng h p trên, ch nh t lo t
c/k/q
thành
k

,
i/y
thành

i
,
đ
thành
d

, âm đ m
u

thành
w

và các t
ph c đ c vi t li n,
thì ch Vi t đã “đ i hình dong” đ n l m t r i. Đây là b n vi t th

Tuyên ngôn đ c l p

do Ti u ban Ngôn ng Vi n c a Văn h c đ xu t, xin trích m t câu:

Ti t c các ânt c trên th z i đ u sinh ra bình đ ng; ânt c nào cũng có cwi n s ng, cwi n sung s ng và cwi n t zo.

Cũng h i đó, c Nguy n Công Ti u (1892

—
1976) đ ngh rút g n thêm các tr ng h p

ch, tr, kh, nh, th, gh, ngh

nh b ng đ i đây

(
[\[iv\]](#)

)
:

Ch cũ	Ch m i	Ví d	Ch cũ
ch	ch	cha (cha)	th
kh	k	ku (khu)	tr
ng/ngh	j	j (ng)	nh

K t h p c ph ng án c a Vi n Văn h c v i ph ng án c a cNguy n Công Ti u thì ta vi t câu trên nh sau:

T t c các zânc

ç

ên

§

z i d u sinh ra b

ñ

d ng; zânc nào cũ

j

có cwi n s

j

, cwi n su

j

s

j

và cwi n t zo.

N u không thu c s n

Tuyên ngôn đ c l p

c a Ch t ch H Chí Minh thì đ ai đ c đ c! Nh v y cái lý do “h p lý hóa” cho đ t nguyên t c ghi âm (và đ “ti t ki m gi y”), n u ch làm v i

f

và

z

thi n a v i, còn làm tri t đ thì có l t t c chúng ta ph i h c l i l p 1. Và sách báo t nay tr v tr c, đ i sau ph i có ng i phiên d ch. S xáo tr n kh ng khi p này ch c s không đ c xã h i đ ng tình.

Riêng

d/gi

nh p thành

z

còn làm m t h t nh ng ch phân bi t nghĩa và c i ngu n c a các t đ ng âm nh

da

và

gia

đã nói trên, t c là n u ch QN đ t đ c thu n túy nguyên t c ghi âm thì l i g t b m t ch u vi t c a nguyên t c ghi ý. Cái ch “b t h p lý” mà nhi u ng i chê nh ng h c gi Cao Xuân H o cho là r t đáng quý y, là “có ít còn h n không có”, cũng m t n t.

2. H th ng ch cái ti ng Vi t hi n nay có c n tr gì cho công ngh thông tin và s h i nh p không?

Đ c nhi u ý ki n trên m ng cũng nh theo dõi cu c t a đàm “Công ngh thông tin và ti ng Vi t”

đã nói, tôi th y m t s ng i v n nghĩ r ng đ a b n ký t

f, j, z, w

vào b ng ch cái s thu n l i h n cho ngành công ngh thông tin (CNTT) và s h i nh p c a đ t n c nói chung. Tôi cho đó là nh ng ý ki n r t c m tính và ã đây có c nh ng s nh m l n v khái ni m.

2.1

.Q

uan h v i ngành CNTT

Tôi ch a th y chuyên gia CNTT nào nêu ý ki n r ng c n thi t ph i có

f, j, z, w

trong b ng ch cái. Ý ki n c n đ a

f, j, z, w

vào b ng ch cái l i là c a nh ng ng i “ng i đ o”. Có ng i nghĩ r t “h n nhiên” là th y trên bàn phím máy tính có các ký t đó, mà bàn phím thu c v CNTT thì t các ch y cũng c n cho CNTT! M t đ i u hi n nhiên khác đ th y là: t tr c đ n nay, không có các ch y trong b ng ch cái thì nh ng chuyên gia CNTT v n làm vi c bình th ng. Th m chí h v n dùng các ký t

f, j, z, w

mà ch ng c n bi t nó có trong b ng ch cái ti ng Vi t hay không. V y thì vi c công nh n hay không công nh n nó trong b ng ch cái ch ng có ích gì h n, cũng ch ng có h i gì h n đ i v i công vi c c a h . Còn vi c b o nó ng n g n, đánh máy đ h n, nhanh h n thì đ y là vi c c a chung m i ng i s đ ng CNTT, ch không ph i c a ngành khoa h c CNTT. Và đ y l i là chuy n c a ngôn ng , nh trên kia đã nói.

Theo s hi u c a tôi, v nguyên lý, CNTT s đ ng các ký t

a, b, c

, c a h ch La tinh cũng nh các ký t

a

,

b

,

c

,

d

,

e

,

f

,

g

,...

c a h ch phi La tinh, cũng nh các ký hi u

<

,

=

,
>
,
~

,... của chúng toàn thể giới, và bản chất là như nhau cả. Dùng cái nào nào cũng đi x và y nó như như ng

ký hiệu

, gán cho nó thuộc tính nào, chức năng nào thì nó mang thuộc tính đó, chức năng đó, tùy thuộc ngữ cảnh và trình. Ví dụ trong cách gõ Telex, ký phím chữ

s

chữ d u s c,

f

– huy n,

r

– h i,

j

– n ng,... còn cách gõ Vni ký phím s 1 chữ d u s c, 2 – huy n, 3 – h i, 4 – ngã, 5 – n ng.

Hoặc giới số bản chữ viết của chúng ta nói riêng và tiếng Việt nói chung hiện tại gây khó khăn cho CNTT trong việc mã hóa, tạo ra các bộ gõ, trong đó có tiếng,... thì nhiệm vụ của CNTT là bằng mọi cách tìm ra các quy luật của chữ Việt, tiếng Việt để xử lý, chứ không phải “nên” tiếng Việt sao cho “vừa tầm” CNTT. Vì sao vậy?

Vì tiếng Việt, chữ Việt là cái có truyền thống, cái đã tồn tại, là cái tồn tại khách quan, và là tài sản chung của toàn dân tộc, không ai có thể thay đổi được

. (Tồn tại tiếng Việt vốn bản địa, nhưng là số bản địa thì theo quy luật nó tồn tại chứ không phải theo ý muốn của riêng ai). Tiếng Việt là cái

chân

, CNTT là cái

giày

, giày phải làm theo chân, chứ không thể gò ép chân cho vừa giày. Việc “làm giày” thì nghĩ không phải quá khó đi với các chuyên gia CNTT. Rồi rồi như chữ Hán, chữ Hàn, chữ Nhật, chữ Khmer,... mà người ta cũng làm được kia mà.

2.2. Vấn đề hình nháp

Máy ký tự

f, j, z, w

thực ra đã được sử dụng từ rất lâu (sớm nhất thấy trong cuốn

Sách sang chép các việc

của Philip Bỉnh, đầu thế kỷ XIX). Đây chữ là nhu cầu của người nhập môn, thấy các ký tự

f, j, z, w

có trong văn bản tiếng Việt thì cũng nghĩ nó

đã

(học

cần phải

) nằm trong bảng chữ cái tiếng Việt. Không phải vậy. Việc sử dụng nó trong văn bản tiếng Việt

khác h n vi c s đ ng nó trong bng ch cái ti ng Vi t, tuy r ng hai vi c có liên quan v i nhau.

Khi chúng ta s đ ng các ký t

f, j, z, w

đ vi t các công th c khoa h c nh Fe

2
O

3

, $F = p.S, \dots$ thì đó là cách bi u th có tính quy c qu c t , gi ng nh các con s 1, 2, 3, ..., gi ng nh các ký hi u @, #, \$, &, ... t c là các ký t

f, j, z, w

ch mang ch c năng làm

ký hi u

ch không ph i ch c năng ch cái (đ ghi âm, ráp v n). Ngoài các ký t đó ra, còn s đ ng hàng lo t ký t khác, nh

a

,
b

,
c

,
d

,
e

,
f

,
g

, ... Các ký t này do “l m t” v i ch cái Vi t h n nên không ai l m l n là ch cái ti ng Vi t, ch b n ch t v n h t nh

f, j, z, w

.

Còn khi vi t các thu t ng và tên riêng n c ngoài bng nguyên ng , thì các ký t

f, j, z, w,

tr thành các ch cái, t c là

có giá tr bi u âm, nh ng không ph i âm ti ng Vi t

(chúng tôi nh n m nh)

.

Đ nh n th y đi u này vì ta th y nó không đ c đ c theo quy t c chính t ti ng Vi t (n u đ c thì h ng). M i ng i, theo tr c c m b n ng , khi g p m t tên riêng hay thu t ng n c ngoài, n u vi t phiên âm (có g ch n i, có đ u ph), ta đ c theo chính t Vi t, còn n u vi t nguyên đ ng (vi t li n, không có g ch n i, không có đ u ph), ta đ c theo ki u khác (đ c theo ngo i ng mà mình bi t ho c đ c theo thói quen đã ph bi n). Ví d , “sh” s đ c nh “s”, còn “s” l i đ c nh “x”,

“d” đ c nh “đ”

cái tiếng Việt:

Shakespeare

(S ch-xpia),

Scotland

(Xc t-len)),

Dickens

(Đích-ken),... Các chữ cái “Tây” rõ ràng có mặt giá trị phát âm khác các chữ cái Việt, tuy rằng đứng trong cùng một văn bản.

Chữ riêng đó u đó thôi đã chữ ng t

các ký tự f, j, z, w tuy có trong văn bản tiếng Việt nhưng không thuộc hệ thống chữ cái tiếng Việt

. Và không thể nào đưa thêm vào bảng chữ cái hiện nay nếu muốn giữ nguyên hệ thống chữ cái hiện tại. Các ký tự

f, j, z, w

chữ được dùng vào 3 chữ năng như từ trước đây nay vẫn dùng: viết công thức khoa học, thuật ngữ nước ngoài và tên riêng nước ngoài (dạng hình thức viết nguyên dạng).

Nhiều người ngại nghĩ rằng, tuy trên thực tế các ký tự

f, j, z, w

đã dùng (vào 3 chữ năng trên) từ lâu nhưng chữ a được thêm vào chính thức, nên công việc này là phải “chính thức hóa” nó vào bảng chữ cái tiếng Việt. Sự việc không phải thế. Văn bản này đây như thế, quy định như sau 240/QĐ

Quy định về chính tả tiếng Việt và thuật ngữ tiếng Việt

ban hành ngày 5-3-1984 do Bộ trưởng Bộ Giáo dục Nguyễn Văn Bình ký (đến nay vẫn còn giá trị) mục 2a “Về các tên riêng không phải tiếng Việt” ghi rõ:

“Nếu chữ cái của nguyên ngữ dùng chữ cái La tinh thì giữ đúng nguyên hình trên chữ viết của nguyên ngữ, kể cả những chữ cái f, j, w, z như trong nguyên ngữ”.

Như vậy, các ký tự

f, j, w, z

được thêm vào hệ thống chữ cái trên thực tế là một pháp lý.

Thay đổi luật, chúng tôi muốn nói rằng, để viết tiếng Việt hiện nay, có rất nhiều vấn đề thiết thực mà là ra phải làm, như việc chuyển hóa chính tả (như là cách viết

in g n y dài

), chuyển hóa viết hoa (như là viết hoa danh hiệu, chức vụ, tên quan, chức), chuyển hóa cách viết tên riêng và thuật ngữ nước ngoài,... thì là không được quan tâm. Cái việc bàn thảo đưa thêm mã y chữ

f, j, w, z

, nói chung, là việc chuyển đổi đâu vào đâu, tuy rằng bàn về nó cũng vẫn ra được thêm nhiều vấn đề.

Số chữ cái hiện không có chuyển đổi

thêm vào

cũng như

thay thế

. Vì nếu đưa thêm vào số “không có chữ”, hoặc có thể cho nó một chữ thì số chữ chéo lên chữ của các thành viên cũ, dẫn đến rối loạn về chính tả. Còn nếu thay thế thì đó là một cuộc thay đổi quy mô, tức là một cuộc cải cách chữ viết của dân tộc. Nhưng cái đáp án của cách tiếng mẹ đẻ đã phát triển cách đây hàng ngàn năm, nhưng (lời nhưng) càng có đủ lùi thì gian thì càng thấy cái đáp án này thì ưu việt, nếu không nói thì ng là ng ng.

Tham khảo

1.

Cao Xuân Hồ:

Tiếng Việt, văn Việt, ngữ pháp Việt

. Nxb Trẻ, 2001

2.

Đào Tiễn Thi:

Chuyên đề tiếng Việt: Đề ngữ và vàng quá

! TC Ngôn ngữ và Đời sống số 10-2011.

3.

Hoàng Hoàng Minh:

Chuyên đề tiếng Việt

. TC (mạng) Tia sáng, tháng 8-2011

(<http://tiasang.com.vn/Default.aspx?tabid=113&CategoryID=6&News=4277>).

4.

Hoàng Tiễn:

Chữ Quốc ngữ và các cách mạng chữ viết đầu thế kỷ XX

. Nxb Lao động, 1994.

5.

Nguyễn Ngọc San:

Tìm hiểu về lịch sử tiếng Việt

. Nxb Giáo dục, 1993.

6.

Nguyễn Quang Hoàng:

Đề c đề m của chữ Việt La tinh trong quan hệ với đề c đề m của tiếng Việt

, TC Ngôn ngữ số 2-1992.

7.

Quy định về chính tả tiếng Việt và thuật ngữ tiếng Việt
(Quyết định 240/QĐ ngày 5-3-19984), in trong
Chuyên hóa chính tả và thuật ngữ tiếng Việt
. Nxb Giáo dục 1984.

8.

Trần Trí Dõi:
Chữ Quốc ngữ trong lịch sử tiếng Việt
, trong sách
Giáo trình lịch sử tiếng Việt
. Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, 2007.

9.

Trần Trí Dõi, Nguyễn Ái Việt,...:
Thêm 4 ký tự F, J, W, Z và "nóng" trên bàn phím
. Trên phím công nghệ
ICTnews
ngày 28-8-2011 (<http://ictnews.vn/home/ArticlePrinter.aspx?PublishID=89364>).

(Bài đã đăng trên tạp chí
Tiến trình học và Bách khoa thư
số 1-2012; tác giả có sẵn lời cách diển đạt một số chữ và bổ sung phần Tham khảo)

ĐTT

(i) Có người lý luận: Hời mớ ra chữ QN, / trong tiếng Việt phát âm “bớt hơi” nên được viết “ph”, ngày nay số bớt hơi đó đã mất, /
/ của tiếng Việt giống như / các tiếng châu Âu, cho nên phải đổi sang ký tự “f” mới đúng. Thiệt nghĩ đó là một kiểu tư duy “đĩ Âu vi trung” thô thiển. Giờ số / ngày nay khác /
/ ngày xưa đúng như thế thì dùng “ph” có hại gì đâu? Về nguyên tắc ngữ âm học, có thể dùng bớt ký tự nào để ghi lời âm /, miễn là không trùng với ký tự khác trong hệ thống. (ii) Xem *Vai trò của “F, J, W, Z” đối với việc phiên chuyển chữ a danh*
(TC

Ngôn ng

s 3-2007). GS. Hoàng Th Châu đ ngh thêm các con ch

f, j, z, w

đ ghi nh ng âm m i xu t hi n trong ti ng Vi t. Ví đ thêm ch “j” đ ghi âm /

y

/ trong ti ng Trung và Nam B . N u theo nguyên t c đó, t “dép da”, đ đ c đúng âm B c thì vi t “dép da” (phiên âm /z

E

f za/) còn đ c đúng âm Trung và Nam, vi t “jép ja” (phiên âm /y

E

f ya/). Hàng lo t ch n a s có hai, cách vi t. Và ti ng Vi t s không còn là m t ti ng th ng nh t t B c chí Nam.

(

[iii]

)

<http://vietpali.sourceforge.net/binh/DuThaoPhuongAnCaiTienChuQuocNgu.htm>.

(

[iv]

)

<http://vietpali.sourceforge.net/binh/ChuQuocNguVietNga.htm>

▪

